

➡ По-голямата част
предложенията на Хофер (вдясно)
не се реалистични, но образите и
внушенията работят | Reuters

Първият път се
размина на косъм.
Сега дори социоло-
зите не смеят да
прогнозират как
ще приключи втората серия на
трилъра на 4 декември. През май
кандидатът за президент на
Австрия на Зелените Алексан-
дър ван дер Белен победи едва с
30 000 гласа Норберт Хофер от
крайноясната Партия на сво-
бодата (FPÖ). Резултатът обаче
беше анулиран заради изборни
нарушения и се наложи повто-
рение. И сега след Вреxit и изби-
рането на Доналд Тръмп в САЩ
залогът е дори още по-голям. Из-
ключително оспорваният вот
в Австрия може да донесе нов
трус по скалата на популизма,
който ще отекне силно в и без
това разтърсената Европа.

Днес Хофер, утре...

„Ван дер Белен ще трябва най-
малкото отново да мобилизира
онези 50% от избирателите, ко-
ито го подкрепиха предишния
път не защото го харесват, а
защото не харесват Хофер“, каз-
ва пред „Капитал“ политологът
Петер Фицмайер. Ако успее, в
президентския дворец „Хофбург“
проевропейският тон ще се за-
пази и може би дори ще се засили
поради личните убеждения на
професора по икономика. Така ЕС
ще може да очаква от Виена при-
емственост и предвидимост.

Какво би станало обаче, ако за
първ път след Втората светов-
на война в Европа има крайноде-
сен държавен глава, може само
да се предполага. В коментар
относно ника на мигрантската
криза миналата година Норберт
Хофер заяви, че ако е бил тога-
ва президент, е щял да разпусне
правителството заради явно
пренебрегване на австрийските
интереси. Това изказване пре-
дизвика силни реакции. Макар
впоследствие Хофер да гаде на
задан ход, обяснявайки, че няма-

//ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ

Австрийският тест по популизъм

➡ Повторението на президентския вот на 4 декември ще премери темпера-
турата на европейския популизъм в ерата на Тръмп.

➡ Крайнодесният кандигат Норберт Хофер обещава да „децентрализира ЕС“,
т. е. да го реформира в полза на националните интереси, както настоява и
Вишеградската четворка. И иска вдигане на санкциите срещу Русия.

➡ Ако стане президент, Хофер вероятно ще държи умерен курс. Но избиране-
то му ще повиши шансовете на политици като Марин льо Пен във Франция.

*автор
Дияна Ламбрева, Виена*

ло да се стигне дотам, а е щял
да повлияе своевременно на
правителството, той остави
впечатление за политик, който
си играе с огъня. С изключение
на тази непермерена реакция,
във втората част на кампани-
ята Хофер избягваше всякакъв

радикализъм.
„Ако бъде избран, Норберт Хо-
фер вероятно ще държи умерен
курс, опитвайки се да позицио-
нира партията си в политичес-
ката среда“, казва пред „Капи-
тал“ Паул Шмит, ръководител
на Австрийското сдружение за

европейска политика. „При нор-
мално функциониращ парламент
и канцлер социал-демократ, ка-
къвто Австрия има в момента,
извън медийната шумотевица в
обозримо бъдеще сериозна вреда
за Австрия няма да произтече“,
смята той. Но ако той победи,

какво пречи на Франция дого-
дина да си избере за президент
лидера на „Националния фронт“
Марин льо Пен?

**В епицентъра на
политическото
земетресение**

Във „Фаворитен“, някогашен ра-
ботнически квартал във Виена
и само до преди десетилетие
„червена крепост“, идеите на
FPÖ намират особено благодат-
на почва. За това има очевидни
причини. Културата на мюсюл-
маните от Турция, Западните
Балкани и арабските страни се
е настанила трайно в заведе-
нията за хранене, магазините
и градските пространства. Из-
точноевропейците също са тук.
Присъствието им се усеща пър-
во по румънските акордеонисти,
седнали на малки столчета на
стотина метра от редицата
коледни щандове за пунш, меген-
ки и украси за елха в близост до
площадчето „Виктор Адлер“.

Не случайно точно тук се
провеждат митинги на крайно-
десните. На това място откри
кампанията си през май Нор-
берт Хофер, навлизайки в тери-
торията не само на социалдемо-
кратите, но и на влиятелните

О

Срещу системата

Въпреки тактическото лавиране и смекчаването на имиджа по време на кампанията, не бива да се забравя, че Хофер е член на противоречивото прогерманско дружество „Марко-Германия“ и автор на програмата на FPÖ - партия, чиято антисистемност е заложена в генезиса ѝ. Възходът на FPÖ се дължи колкото на нейната собствена сила, толкова и на слабостите в политиката на другите партии. Не случай-но пикът в подкрепата за нея сега съвпада с изчерпването на двупартийния модел в Австрия и мигрантската криза. Същевременно FPÖ е една от най-старите и успешни крайнодесни партии в Европа. „Не Норберт Хофер „заимства“ от новоизбрания президент на САЩ Доналд Тръмп,

а точно обратното“, отбелязва пред „Капитал“ наблюдателят Томас Хофер. Партията на сво-бодата е наследничка на „Съюза на независимите“ VdU, който в годините след Втората светов-на война събира национал-соци-алисти с отнето право на глас, индустриалци и предприемачи от Западна Австрия, но и хора от други прослойки, нежелани в двете големи партии на консер-ваторите и социалдемократи-те. „Представителството на хора от незащитения сектор се запазва и до днес“, казва истори-кът Лотар Хьобелт. „Държавни-те служители няма от какво да се боят, те са уредени. Така са и земеделските стопани по линия на ЕС. За FPÖ остават наетите в частния сектор.“

австрийски профсъюзи.

Ирене Щьобер, оперетна пе-
вица на 46, и съпругът ѝ, май-
стор-заварчик с червендалесто
лице и светла коса, прихваната
на опашчица, са твърди под-
дръжници на Хофер. Двамата са
довели дъщеря си пред църквата
„Свети Йоханес“ недалеч от пло-
щада, за да пее на концерт с дру-
ги деца от училището си. Г-жа
Щьобер е израснала във „Фавори-
тен“. Години наред е гласувала за
социалдемократите, спазвайки
традицията на родителите си.
До момента, в който изпада във
финансови затруднения и, по-
влияна от приятели, започва да
подкрепя крайнодесните.

„Наши младежи спят по
улицата, а мигрантите идват
и веднага получават жилище.
Подобно нещо редно ли е,“ пита
тя. Колко отделя австрийска-
та държава за тежки социални
случаи и на кои от мигрантите
се дава статут и възможност
да останат, Ирене Щьобер не
знае. Но знае, че независимо от
неложното си материално поло-
жение в момента утре може да
се окаже сред армията от над
388 600 безработни, на които
FPÖ предлага да се помогне с да-
ване на привилегирован статут

на австрийците пред чужден-
ците. Нищо, че според Петер
Фицмайер идеята говори за
незачитане на трудовото за-
конодателство. „В искането на
Партията на свободата липсва
конкретика кои чужденци се ви-
зират, така че остава впечат-
лението, че тя е за ограничаване
на свободното движение на ра-
ботна ръка в ЕС.“

Всъщност въпреки очак-
ванията, че след Вреxit центро-
бежните сили в ЕС ще се засилят,
Австрия показва по-скоро об-
ратното. „На финалната права
Хофер старателно се опитваше
да избягва темата за излизане
от ЕС или да я свързва с невъз-
можни събития в средносрочен
план като присъединяването на
Турция към ЕС. Причината е, че
както показва наше изследване
от пролетта, поддръжниците
на така наречения Öxit са два
пъти по-малко от противни-
ците“, обяснява Паул Шмит.
Всъщност, за да се стигне до
Öxit, е нужно парламентарно
мнозинство от две трети -
нещо, което е немислимо към
момента.

Това съвсем не означава, че
недоволство няма. „ЕС не е това,
за което ни го продаваха, когато

се присъединихме“, казва пред
„Капитал“ Хайнц Вепер, авто-
монтър, който след работа се е
отбил да пие по пунш с прияте-
ли. „Не дясно и ляво и нацията и
не-нацията е определящо, а кой
работи за бъдещето. Ако Хофер
не е това, което обещава, след-
ващия път няма да гласуваме
за него“, твърди той. Вепер не
е вярващ и не одобрява предло-
жението на крайнодесните за
забрана на абортите, но иска
австрийската земя и традиции
да се запазят.

А Хофер обещава много - Ав-
стрия отново да е силна ико-
номически, както е била в края
на 60-те, да има силен глас в ЕС
и дори нещо повече, да „гецен-
трализира ЕС“, т. е. да го рефор-
мира в полза на националните
интереси, както настоява и
Вишеградската четворка. Не
случайно в Чехия ще бъде пър-
вото му посещение, ако победи,
обещава десният кандигат. И
веднага ще се заеме с вдигане-
то на санкциите срещу Русия.
Макар в по-голямата си част
предложенията на Хофер да не
се реалистични, факт е, че об-
разите и внушенията работят.
А и попадат на подходящата
почва - страховете от мигран-
тите, икономическият застои,
натрупаното недоволство от
елитите и статуквото.

„Но ерудираността и вроде-
ното поведение на държавник
работят категорично за Ван дер
Белен“, надява се Петер Фиц-
майер. Професорът по икономи-
ка получи и един друг, макар и
несимпатичен съюзник - стра-
хът на австрийците да не пос-
ледват съдбата на британците
и американците, като скочат
в неизвестното. Дори и тога-
ва има известна утеха - както
твърди кореспондентът на Der
Standard в Бургенланд Волфганг
Вайзграм пред в. Financial Times,
„в сравнение с Тръмп Норберт
Хофер е сериозен политик“. **!К**